

U S T A W A

z dnia 28 kwietnia 2022 r.

o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027¹⁾

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2025 r.
poz. 1733, 1844.**

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027, podmioty uczestniczące w realizacji tych programów i tej polityki oraz tryb współpracy między nimi.

2. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) programów, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198);
- 2) programów, o których mowa w art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818);

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022, str. 74);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75);
- 4) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 74);
- 5) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94).

3) programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027 z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprawacji materialnej, o których mowa w art. 7 ust. 5 oraz art. 10 rozporządzenia EFS+;

4) środków pomocy technicznej w programie Interreg.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;
- 2) decyzja o dofinansowaniu projektu – decyzję podjętą przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie instytucją udzielającą dofinansowania oraz wnioskodawcą;
- 3) dofinansowanie – finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;
- 4) finansowanie UE:
 - a) środki pochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej, wypłacane na rzecz beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu – w przypadku krajowego lub regionalnego programu,
 - b) środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia Interreg, pochodzące z budżetu programu Interreg, wypłacane na rzecz beneficjenta w ramach projektu – w przypadku programu Interreg;
- 5) Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;

- 6) Fundusz Spójności – Fundusz Spójności, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 7) fundusze strukturalne – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny Plus, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 8) instrument finansowy – instrument finansowy, o którym mowa w art. 2 pkt 16 rozporządzenia ogólnego;
- 9) instytucja audytowa – instytucję audytową, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 45 i art. 46 rozporządzenia Interreg;
- 10) instytucja pośrednicząca – podmiot, któremu została powierzona w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją zarządzającą realizacja zadań w ramach krajowego programu lub regionalnego programu;
- 11) instytucja wdrażająca – podmiot, któremu została powierzona w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją pośredniczącą realizacja zadań w ramach krajowego programu lub regionalnego programu;
- 12) instytucja zarządzająca – instytucję zarządzającą, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 46 rozporządzenia Interreg;
- 13) korekta finansowa – kwotę, o jaką pomniejsza się finansowanie UE dla projektu lub programu w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową;
- 14) krajowy kontroler – kontrolera wyznaczonego zgodnie z art. 46 ust. 4 rozporządzenia Interreg;
- 15) krajowy program – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez Radę Ministrów i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący podstawą realizacji określonych w nim działań, stanowiący program, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia ogólnego;
- 16) kryteria wyboru projektów – kryteria umożliwiające ocenę projektu, zatwierdzone przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego;

- 17) nieprawidłowość indywidualna – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 31 rozporządzenia ogólnego;
- 18) nieprawidłowość systemowa – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 33 rozporządzenia ogólnego;
- 19) portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego;
- 20) program – krajowy program, program Interreg lub regionalny program;
- 21) program Interreg – program, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia Interreg, na przystąpienie do którego wyraziła zgodę Rada Ministrów, przyjęty przez Komisję Europejską, będący podstawą realizacji działań w nim określonych, przy czym w przypadku programów Interreg realizowanych na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej zgoda Rady Ministrów dotyczy również umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 59 rozporządzenia Interreg;
- 22) projekt – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności albo Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu;
- 23) regionalny program – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez zarząd województwa i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, lub w zakresie wynikającym z umowy partnerstwa, również za pomocą Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący podstawą realizacji określonych w nim działań, stanowiący program, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia ogólnego;
- 24) rozporządzenie EFRR i Funduszu Spójności – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, z późn. zm.²⁾);

²⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022, str. 74.

- 25) rozporządzenie EFS+ – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.³⁾);
- 26) rozporządzenie FST – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1, z późn. zm.⁴⁾);
- 27) rozporządzenie Interreg – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94);
- 28) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.⁵⁾);
- 29) system teleinformatyczny – system, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego, w tym centralny system teleinformatyczny;
- 30) system zarządzania i kontroli – system, o którym mowa w tytule VI w rozdziale I rozporządzenia ogólnego;

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75.

⁴⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 74.

⁵⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58.

- 31) szczegółowy opis priorytetów programu – dokument przygotowany i przyjęty przez instytucję zarządzającą krajowym programem albo regionalnym programem, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu;
- 32) umowa o dofinansowanie projektu:
 - a) umowę zawartą między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierającą co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w tym umowę o finansowaniu, o której mowa w art. 59 ust. 5 rozporządzenia ogólnego,
 - b) porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania,
 - c) umowę lub porozumienie zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach programu Interreg;
- 33) umowa partnerstwa – umowę partnerstwa, o której mowa w art. 5 pkt 9a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 34) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
- 35) wsparcie warunkowe – wsparcie, o którym mowa w art. 2 pkt 43 rozporządzenia ogólnego;
- 36) wspólny sekretariat – wspólny sekretariat, o którym mowa w art. 46 ust. 2 rozporządzenia Interreg;
- 37) współfinansowanie krajowe z budżetu państwa – środki z budżetu państwa niepochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wypłacane na rzecz beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, z wyłączeniem podlegających refundacji przez Komisję Europejską środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej i projektów Interreg;

38) wytyczne – instrument prawny określający ujednolicone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów oraz stosowane przez te instytucje na podstawie właściwego porozumienia, kontraktu programowego, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, albo umowy oraz przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

Art. 3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonuje, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 2

Koordinacja realizacji programów

Art. 4. 1. Za koordynację realizacji programów odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

2. Koordinacja, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) reprezentowaniu Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z Komisją Europejską w zakresie związanym z realizacją programów;
- 2) wydawaniu wytycznych dotyczących wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- 3) monitorowaniu realizacji programów oraz wydawaniu rekomendacji dotyczących celów finansowych i rzeczowych wydatkowania środków w ramach programów na kolejne lata oraz monitorowaniu realizacji tych celów w perspektywie finansowej 2021–2027;
- 4) weryfikacji zgodności programów i dokumentów stanowiących podstawę systemu realizacji programów, nieobejmującej przepisów prawa, z umową partnerstwa i ustawą oraz, w przypadku regionalnych programów, z kontraktem programowym, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 5) zapewnieniu systemu informacji i promocji w zakresie programów, w tym prowadzeniu portalu;

- 6) zapewnieniu centralnego systemu teleinformatycznego wspierającego realizację programów.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów z prawem Unii Europejskiej w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską w tym zakresie, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych ustawą, może wydać wytyczne dotyczące:

- 1) ewaluacji programów;
- 2) kwalifikowalności wydatków w ramach programów;
- 3) trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów;
- 4) kontroli realizacji programów;
- 5) wyboru projektów;
- 6) szczegółowego opisu priorytetów programu;
- 7) warunków księgowania wydatków oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów;
- 8) korekt finansowych w ramach programów;
- 9) warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej;
- 10) systemu informacji i promocji w zakresie programów;
- 11) wykorzystania środków pomocy technicznej;
- 12) innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów.

2. Wytyczne mogą dotyczyć wszystkich programów lub wybranych programów.

3. Projekt wytycznych i ich zmian jest przekazywany do zaopiniowania:

- 1) instytucjom zarządzającym;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych;
- 3) ogólnopolskim organizacjom jednostek samorządu terytorialnego tworzącym stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949);

- 4) organizacjom związkowym i organizacjom pracodawców, reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.⁶⁾);
- 5) organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338).

4. Podmioty, o których mowa w ust. 3, przekazują swoje opinie w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego, nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni, licząc od dnia otrzymania projektu wytycznych albo ich zmian. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na portalu wytyczne oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie portalu, na którym zostały zamieszczone wytyczne oraz ich zmiany.

6. Wytyczne oraz ich zmiany są stosowane od dnia ogłoszenia komunikatu, o którym mowa w ust. 5 pkt 2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego po ogłoszeniu komunikatu, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, podaje do publicznej wiadomości na portalu informacje o terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany są stosowane.

Rozdział 3

System realizacji programu

Art. 6. 1. System realizacji programu zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawanie, kontrolowanie, nakładanie korekt

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568 i 2157, z 2021 r. poz. 2445, z 2022 r. poz. 2666, z 2023 r. poz. 1586 i 1723 oraz z 2025 r. poz. 39.

finansowych, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje.

2. Podstawę systemu realizacji programu mogą stanowić w szczególności przepisy prawa, wytyczne, szczegółowy opis priorytetów programu, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Art. 7. Instytucja zarządzająca podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu szczegółowy opis priorytetów programu oraz jego zmiany, a także termin, od którego szczegółowy opis priorytetów programu oraz jego zmiany są stosowane.

Rozdział 4

System instytucjonalny

Art. 8. 1. Instytucją zarządzającą jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku krajowego programu oraz w przypadku programu Interreg, jeżeli instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zarząd województwa – w przypadku regionalnego programu.

2. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki określone w art. 73 rozporządzenia ogólnego;
- 2) wybór projektów do dofinansowania – w przypadku krajowego programu albo regionalnego programu;
- 3) zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 4) zlecanie płatności, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz zlecanie wypłaty współfinansowania krajowego z budżetu państwa w ramach krajowego programu lub regionalnego programu na rzecz beneficjentów, a w przypadku programu Interreg – dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów;
- 5) w przypadku regionalnych programów – zapewnianie środków stanowiących równowartość dofinansowania w przypadku korekt finansowych będących

efektem działań lub zaniechań instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej lub instytucji wdrażającej;

- 6) zapewnianie aktualności i poprawności danych służących do monitorowania realizacji programu;
- 7) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego;
- 8) prowadzenie kontroli realizacji programu, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 8 i 9;
- 9) nakładanie korekt finansowych;
- 10) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym:
 - a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w lit. a i b, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję pośredniczącą albo instytucję wdrażającą – w przypadkach, o których mowa odpowiednio w art. 9 ust. 1 albo 2;
- 11) ewaluacja programu;
- 12) monitorowanie postępów realizacji programu;
- 13) zapewnianie informacji o programie i jego promocja;
- 14) publikowanie na stronie internetowej danych zbiorczych dotyczących programu przekazywanych do Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 42 rozporządzenia ogólnego;
- 15) wspieranie prac komitetu monitorującego w zakresie, o którym mowa w art. 75 rozporządzenia ogólnego.

Art. 9. 1. Instytucja zarządzająca może powierzyć instytucji pośredniczącej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego programu albo regionalnego programu, z zastrzeżeniem ust. 7, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w pkt 1 i 2, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję wdrażającą – w przypadku, o którym mowa w ust. 2.

2. Za zgodą instytucji zarządzającej instytucja pośrednicząca może powierzyć instytucji wdrażającej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego programu albo regionalnego programu, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. Porozumienie albo umowa, o których mowa w ust. 1 i 2, zawiera w szczególności zobowiązanie do stosowania wytycznych przez instytucję, której powierzono zadania.

4. Powierzenie instytucji wdrażającej zadań, o których mowa w ust. 2, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji pośredniczącej za ich realizację.

5. Instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może zlecać usługi związane z realizacją swoich zadań innym

podmiotom, z wyłączeniem usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1.

6. Zlecenie usług związanych z realizacją programu, o których mowa w ust. 5, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zlecającej usługi za ich realizację.

7. Instytucja zarządzająca nie może powierzyć zadań, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego, ani zlecać usług polegających na realizacji tych zadań.

8. Powierzenie zadań lub zlecenie usług związanych z realizacją programu nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zarządzającej za ich realizację.

Art. 10. 1. Instytucja zarządzająca programem Interreg może powierzyć, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu Interreg wspólnemu sekretariatowi lub instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 45 ust. 5 rozporządzenia Interreg, zwanej dalej „instytucją pośredniczącą Interreg”.

2. Przepisy art. 9 ust. 5–8 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. W przypadkach nieprawidłowej realizacji przez instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, instytucję pośredniczącą Interreg, wspólny sekretariat lub krajowego kontrolera, zadań powierzonych zgodnie z art. 9 ust. 1 lub 2, art. 10 ust. 1 lub art. 12 ust. 2, nieprzestrzegania przez te instytucje przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji programu, lub zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 103 rozporządzenia ogólnego, zwanych dalej „uchybieniami”, instytucja powierzająca te zadania lub instytucja zarządzająca może:

- 1) wydać zalecenia instytucji, której powierzono zadania:
 - a) wskazujące uchybienia, które powinny zostać usunięte, oraz wskazać termin na ich usunięcie,
 - b) zobowiązując instytucję, której powierzono zadania, do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania;
- 2) wstrzymać albo wycofać część albo całość dofinansowania z pomocy technicznej dla instytucji, która dopuściła się uchybień, nie usunęła ich w terminie lub nie wykonała działań naprawczych.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 10 pkt 1, anulowanie części albo całości dofinansowania w wyniku nałożenia korekty finansowej nie zwalnia instytucji,

która dopuściła się uchybień, lub instytucji obowiązanej do wypłaty dofinansowania z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 10 pkt 1, instytucja, która dopuściła się uchybień, jest obowiązana do zapewnienia środków na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi lub zwrotu kwoty równej kwocie dofinansowania już wypłaconego beneficjentowi.

4. Zasady odpowiedzialności finansowej instytucji, o których mowa w ust. 1, może określać porozumienie albo umowa, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub 2, w art. 10 ust. 1 albo w art. 12 ust. 2.

Art. 12. 1. Koordynatorem programów Interreg jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu Interreg, określone w rozporządzeniu ogólnym lub rozporządzeniu Interreg, zwany dalej „koordynatorem programów Interreg”.

2. Koordynator programów Interreg może powierzyć krajowemu kontrolerowi, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu Interreg.

3. Przepisy art. 9 ust. 3–8 stosuje się odpowiednio.

Art. 13. 1. Instytucją audytową jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej, z wyłączeniem programu Interreg Polska–Rosja.

2. Instytucją audytową dla programu, o którym mowa w ust. 1, jest Wojewoda Lubelski.

Art. 14. 1. Instytucja zarządzająca krajowym programem albo regionalnym programem jest obowiązana powołać, spośród swoich pracowników, Rzecznika Funduszy Europejskich, zwanego dalej „Rzecznikiem”.

2. Rzecznika może powołać, spośród swoich pracowników, także instytucja uczestnicząca w realizacji programów, inna niż instytucja zarządzająca.

3. Do zadań Rzecznika należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji programu przez właściwą instytucję;
- 2) analizowanie zgłoszeń, o których mowa w pkt 1;
- 3) udzielanie wyjaśnień w zakresie zgłoszeń, o których mowa w pkt 1;

- 4) dokonywanie okresowych przeglądów procedur w ramach programu obowiązujących we właściwej instytucji;
- 5) formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji;
- 6) realizowanie funkcji mediacyjnej w kontaktach podmiotu przekazującego zgłoszenie, o którym mowa w pkt 1, z właściwą instytucją.

4. Właściwa instytucja jest obowiązana zapewnić, że osoba pełniąca funkcję Rzecznika nie będzie wykonywać zadań, które mogłyby bezpośrednio lub pośrednio wpływać na sposób realizacji przez nią zadań, o których mowa w ust. 3.

5. Rzecznik powołany przez instytucję zarządzającą może żądać od Rzecznika powołanego przez instytucję, o której mowa w ust. 2, informacji w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 3.

6. Rzecznik powołany przez instytucję, o której mowa w ust. 2, przekazuje informacje w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 3, w sposób i w terminie wskazanych przez Rzecznika powołanego przez instytucję zarządzającą.

7. Rzecznik sporządza, w terminie do dnia 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go instytucji, przez którą został powołany. Właściwa instytucja zamieszcza roczny raport na swojej stronie internetowej.

8. Przepisów ust. 3 i 5–7 nie stosuje się do procedury odwoławczej.

9. Do realizacji zadań przez Rzecznika nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769), z wyjątkiem działu VIII, który stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Komitet monitorujący

Art. 15. Realizacja programu podlega monitorowaniu przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego.

Art. 16. 1. Dla każdego programu instytucja zarządzająca powołuje komitet monitorujący:

- 1) w drodze zarządzenia – w przypadku krajowego programu albo
- 2) w drodze uchwały – w przypadku regionalnego programu.

2. W skład komitetu monitorującego wchodzi:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego;
- 2) instytucja zarządzająca;
- 3) wskazane przez instytucję zarządzającą instytucje pośredniczące lub wdrażające właściwe dla danego programu, jeśli je powołano;
- 4) partnerzy, o których mowa w art. 8 rozporządzenia ogólnego;
- 5) minister właściwy do spraw finansów publicznych.

3. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel instytucji zarządzającej.

Art. 17. 1. Instytucja zarządzająca zaprasza do składu komitetu monitorującego:

- 1) ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego tworzące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej;
- 2) organizacje związkowe i organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 3) organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłonione w postępowaniu prowadzonym przez:
 - a) Radę Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w odniesieniu do komitetu monitorującego krajowy program oraz w odniesieniu do komitetu monitorującego regionalny program, jeżeli w danym województwie nie utworzono Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
 - b) właściwą Wojewódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 41a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w odniesieniu do komitetu monitorującego regionalny program, jeżeli w danym województwie utworzono Wojewódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego

– z zastrzeżeniem art. 18 ust. 4.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, odpowiadają na zaproszenie instytucji zarządzającej w terminie 14 dni od jego otrzymania. Brak odpowiedzi w terminie oznacza odrzucenie zaproszenia do składu komitetu monitorującego.

3. Instytucja zarządzająca może zaprosić do składu komitetu monitorującego inne podmioty, w tym podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, str. 1). Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Na wniosek wojewody przekazany w formie pisemnej lub drogą elektroniczną instytucja zarządzająca właściwym regionalnym programem włącza wojewodę do składu komitetu monitorującego.

5. Instytucja zarządzająca oraz, na jej wniosek, podmiot wchodzący w skład komitetu monitorującego wyznacza co najmniej jednego przedstawiciela w charakterze członka komitetu monitorującego, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 3, na wniosek instytucji zarządzającej wyznaczają co najmniej jednego przedstawiciela w charakterze członka komitetu monitorującego albo obserwatora.

7. Wojewoda wyznacza swojego przedstawiciela w komitecie monitorującym w charakterze obserwatora.

8. Wyłączenie podmiotu ze składu komitetu monitorującego lub zmiana przedstawiciela danego podmiotu w komitecie monitorującym następuje na wniosek tego podmiotu oraz w przypadkach określonych w regulaminie komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 38 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

Art. 18. 1. Warunki udziału w postępowaniu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3, oraz jego zasady określa Rada Działalności Pożytku Publicznego, uwzględniając zasadę przejrzystości oraz potrzebę wyłonienia organizacji pozarządowych o odpowiednim potencjale do realizacji zadań wynikających z włączenia do składu komitetu monitorującego.

2. Postępowanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3, prowadzone jest na wniosek właściwej instytucji zarządzającej, która uwzględniając art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie

partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, określa liczbę i rodzaj organizacji pozarządowych, które mają zostać wyłonię w tym postępowaniu.

3. Rada Działalności Pożytku Publicznego albo Wojewódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego przekazuje informację o wyłonionych organizacjach pozarządowych właściwej instytucji zarządzającej nie później niż w terminie 45 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 3, albo wyłonienia organizacji innego rodzaju lub w innej liczbie niż określono we wniosku organizacje pozarządowe zapraszane do składu komitetu monitorującego określa właściwa instytucja zarządzająca z zachowaniem zasady bezstronności oraz zgodnie z art. 39 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia ogólnego.

Art. 19. Komitet monitorujący realizuje zadania, o których mowa w art. 40 rozporządzenia ogólnego, w szczególności zatwierdza kryteria wyboru projektów dla danego programu.

Art. 20. Przepisów art. 16–19 nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 6

Przepływy finansowe i system rozliczeń

Art. 21. 1. Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 112 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowalne, o których mowa w art. 112 ust. 2 lit. a rozporządzenia ogólnego.

2. W programie Interreg podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 112 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, mogą być kwalifikowalne wydatki publiczne, o których mowa w art. 112 ust. 2 lit. b rozporządzenia ogólnego.

Art. 22. 1. Instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej wyniki zakończonych audytów systemów, audytów operacji i audytów zestawień wydatków.

2. Instytucja zarządzająca uwzględnia w projekcie rocznego zestawienia wydatków, o którym mowa w art. 98 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego, ostateczne wyniki zakończonych audytów, o których mowa w ust. 1, przekazane do dnia 15 listopada roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.

3. Instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej projekt rocznego zestawienia wydatków w terminie do dnia 30 listopada roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, którego dotyczy ten projekt.

4. Instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej projekt rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 77 ust. 3 lit. b rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 6 rozporządzenia Interreg, do dnia 15 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty.

5. Instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej roczne zestawienie wydatków oraz deklarację zarządczą w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty.

6. Instytucja zarządzająca i instytucja audytowa mogą w uzasadnionych przypadkach ustalić inne terminy na przekazanie dokumentów niż określone w ust. 4 i 5, w szczególności z uwagi na istotność ustaleń lub potrzebę zasięgnięcia opinii właściwego organu lub instytucji.

Art. 23. 1. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach krajowego programu albo regionalnego programu nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danego priorytetu wynikającego z art. 112 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Na wniosek instytucji zarządzającej minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, może wyrazić zgodę na zastosowanie wyższego niż określony w ust. 1 procentowego udziału środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu, uwzględniając stan finansów państwa, w tym w szczególności:

- 1) wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług sektora finansów publicznych;
- 2) znaczenie projektu dla możliwości osiągnięcia celów programu;
- 3) interes publiczny oraz zakres społecznego oddziaływania projektu.

3. Wniosek oraz zgoda, o których mowa w ust. 2, mogą dotyczyć więcej niż jednego projektu.

4. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach programu Interreg nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego danego priorytetu wynikającego z programu Interreg. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7

Kontrola i nieprawidłowości

Art. 24. 1. Kontrola i audyt programu obejmują:

- 1) kontrole realizacji programu służące zapewnieniu, że system zarządzania i kontroli programu działa prawidłowo, a wydatki w ramach programu są ponoszone zgodnie z przepisami prawa, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową o dofinansowanie projektu lub decyzją o dofinansowaniu projektu;
- 2) audyty, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 2 rozporządzenia Interreg, wykonywane przez instytucję audytową zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131 i 1423), z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2;
- 3) kontrole wykonywane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego jako państwo członkowskie, służące:
 - a) zapewnieniu zgodności realizacji programów z przepisami unijnymi i krajowymi, w tym z ustawą oraz umową partnerstwa i kontraktem programowym, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - b) stwierdzeniu, czy nieprawidłowość wystąpiła na skutek działania lub zaniechania ze strony właściwej instytucji.

2. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują:

- 1) kontrole systemowe, służące sprawdzeniu prawidłowości realizacji zadań przez instytucje, którym instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub koordynator programów Interreg powierzyli, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu;
- 2) kontrole projektów, w tym wydatków, służące sprawdzeniu ich zgodności z przepisami prawa, programem, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową

o dofinansowanie projektu lub decyzją o dofinansowaniu projektu, przy czym kontrole te obejmują w szczególności:

- a) weryfikację składanego przez beneficjenta wniosku o płatność,
- b) kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego,
- c) kontrole przestrzegania zasad udzielania pomocy publicznej oraz stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych,
- d) kontrole krzyżowe służące zapewnieniu, że wydatki ponoszone w projektach nie są podwójnie finansowane:
 - w ramach jednego programu,
 - z kilku różnych funduszy polityki spójności lub instrumentów wsparcia Unii Europejskiej lub z tego samego funduszu polityki spójności w ramach co najmniej dwóch programów, w przypadku których instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - w ramach programu i programu finansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,
- e) kontrole na zakończenie realizacji projektu, służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 69 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu,
- f) kontrole trwałości, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą obejmować kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w sposób niekonkurencyjny lub beneficjentów realizujących projekty wybrane do dofinansowania w ten sposób, do prawidłowej i efektywnej realizacji projektu, polegające w szczególności na weryfikacji procedur obowiązujących w zakresie realizacji projektu.

4. Częstotliwość i zakres kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem ust. 2 pkt 2 lit. e, są proporcjonalne do ryzyk zidentyfikowanych uprzednio przez

instytucję zarządzającą lub koordynatora programów Interreg lub ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego.

5. Instytucja zarządzająca lub koordynator programów Interreg identyfikuje i analizuje ryzyka, o których mowa w ust. 4, co najmniej raz w roku. Na podstawie zidentyfikowanych ryzyk na każdy rok obrachunkowy instytucja zarządzająca lub koordynator programów Interreg sporządza roczne założenia kontroli realizacji programu.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, przeprowadzając kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości może wydać zalecenia kontrolowanej instytucji:

- 1) wskazując uchybienia lub nieprawidłowości, które powinny zostać usunięte, oraz termin ich usunięcia;
- 2) zobowiązując kontrolowaną instytucję do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania.

7. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, podlega instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca, instytucja wdrażająca, krajowy kontroler oraz wspólny sekretariat.

8. Za prowadzenie kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, odpowiada instytucja zarządzająca, z zastrzeżeniem kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. d tiret drugie, za których prowadzenie odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

9. W przypadku programu Interreg podział zadań w zakresie kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, i odpowiedzialności za ich realizację pomiędzy instytucją zarządzającą a koordynatorem programów Interreg jest zgodny z podziałem przyjętym w programie Interreg na podstawie art. 46 ust. 3 lub art. 54 ust. 1 rozporządzenia Interreg.

10. Do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, d i e, oraz do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c, prowadzonych w trakcie procedury oceny projektu nie stosuje się przepisów art. 27, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 9.

11. Do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c i ust. 3, przepisy art. 25 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

12. Instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg, koordynator programów Interreg, krajowy

kontroler, wspólny sekretariat oraz minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, zwane dalej „instytucjami kontrolującymi”, w związku z przeprowadzaną kontrolą współpracują ze sobą, wymieniając na wniosek informacje o przeprowadzonych kontrolach i ich wynikach, informacje pokontrolne oraz dokumentację kontroli.

Art. 25. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontrolom, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, wykonywanym przez instytucje kontrolujące lub na zlecenie tych instytucji.

2. Beneficjent jest obowiązany poddać się audytom lub kontrolom wykonywanym przez instytucję audytową, Komisję Europejską, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, inne podmioty do tego uprawnione na podstawie przepisów odrębnych, lub na zlecenie tych instytucji.

3. Wnioskodawca jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. c i ust. 3.

4. Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez osoby niebędące pracownikami instytucji kontrolującej w przypadku:

- 1) zlecenia usług, o którym mowa w art. 9 ust. 5, związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 8;
- 2) wyznaczenia eksperta, o którym mowa w art. 80.

5. Kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego przeprowadza się na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

6. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu do dnia wskazanego w umowie o dofinansowanie albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

7. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone:

- 1) w siedzibie instytucji kontrolującej lub w innym miejscu świadczenia przez osoby kontrolujące pracy lub usług na rzecz instytucji kontrolującej;
- 2) w siedzibie podmiotu kontrolowanego;
- 3) w każdym miejscu związanym z realizacją projektu.

8. Beneficjent jest obowiązany:

- 1) udostępnić instytucji kontrolującej dokumenty związane bezpośrednio z realizacją projektu, w szczególności dokumenty umożliwiające potwierdzenie kwalifikowalności wydatków – z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej;
- 2) zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenu realizacji projektu lub pomieszczeń kontrolowanego projektu, zapewnić dostęp do związanych z projektem systemów teleinformatycznych, w tym baz danych, kodów źródłowych i innych dokumentów elektronicznych wytworzonych w ramach projektu;
- 3) umożliwić sporządzenie, a na żądanie osoby kontrolującej sporządzić kopie, odpisy lub wyciągi z dokumentów oraz zestawienia lub obliczenia sporządzane na podstawie dokumentów związanych z realizacją projektu;
- 4) udzielić wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

9. Jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach realizacji projektu, beneficjent jest obowiązany udostępnić instytucji kontrolującej również dokumenty niezwiązane bezpośrednio z jego realizacją.

10. Instytucja kontrolująca, w celu potwierdzenia prawidłowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków, w związku z podejrzeniem wystąpienia nadużycia finansowego lub złożenia przez beneficjenta niewystarczających wyjaśnień, może zwrócić się o złożenie wyjaśnień do innych niż beneficjent podmiotów lub osób zaangażowanych w realizację projektu, w tym uczestników projektu, grantobiorców, ostatecznych odbiorców, wykonawców lub podwykonawców. Te podmioty lub te osoby są obowiązane udzielić wyjaśnień lub udostępnić instytucji kontrolującej dokumenty dotyczące realizacji projektu.

11. W ramach kontroli w miejscu realizacji projektu mogą być przeprowadzane oględziny. Oględziny przeprowadza się w obecności beneficjenta lub osoby reprezentującej beneficjenta. Obecność beneficjenta lub osoby reprezentującej beneficjenta nie jest konieczna, w przypadku gdy:

- 1) instytucja kontrolująca posiada informacje wskazujące na możliwość popełnienia przez podmiot kontrolowany nadużycia finansowego w rozumieniu art. 136 ust. 1 lit. d (i) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego

rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1);

- 2) beneficjent lub osoba reprezentująca beneficjenta nie stawili się na czynności oględzin pomimo powiadomienia ich o terminie i miejscu prowadzenia tych czynności;
- 3) beneficjent wyraził zgodę na przeprowadzenie oględzin bez jego udziału lub bez udziału osoby go reprezentującej, co należy odnotować w protokole z oględzin.

12. Z czynności kontrolnej polegającej na oględzinach oraz przyjęciu ustnych wyjaśnień lub oświadczeń sporządza się protokół. Protokół podpisują osoba kontrolująca i pozostałe osoby uczestniczące w tej czynności. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osoby uczestniczące w tej czynności osoba kontrolująca umieszcza w protokole adnotację o przyczynach odmowy podpisania protokołu.

13. Z czynności kontrolnej niewymienionej w ust. 12, która ma istotne znaczenie dla ustaleń kontroli, sporządza się notatkę podpisaną przez osobę kontrolującą.

14. Instytucja kontrolująca może wystąpić do właściwego miejscowo komendanta Policji z wnioskiem o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli. Na wniosek instytucji kontrolującej właściwy miejscowo komendant Policji zapewnia pomoc przy przeprowadzaniu kontroli.

15. Weryfikacja stanu faktycznego realizacji projektu może odbywać się z wykorzystaniem zaawansowanych technologicznie narzędzi analitycznych oraz narzędzi rejestrujących obraz i dźwięk, w tym danych satelitarnych.

Art. 26. 1. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo nieprawidłowości systemowej, zwanych dalej „nieprawidłowościami”, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań, o których mowa w ust. 8 lub 10.

2. Niestwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości w toku wcześniejszej kontroli przeprowadzonej przez uprawniony podmiot nie stanowi przesłanki odstąpienia od odpowiednich działań, o których mowa w ust. 8 lub 10, w przypadku późniejszego stwierdzenia jej wystąpienia.

3. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi prowadzonymi przez właściwą instytucję, podczas których instytucja ta może uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty.

4. Do stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości, pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta, nałożenia korekty finansowej, a także w przypadkach, o których mowa w ust. 10 i 12, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Wartość korekty finansowej wynikającej ze stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej jest równa kwocie wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie finansowania UE.

6. Wartość korekty finansowej albo wartość wydatków poniesionych nieprawidłowo stanowiąca pomniejszenie, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, może zostać obniżona, jeżeli Komisja Europejska określi możliwość obniżania tych wartości.

7. Przepis ust. 5 nie narusza zasad odzyskiwania środków związanych ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną, pochodzących z innych źródeł.

8. W przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej w ramach krajowego lub regionalnego programu:

- 1) przed zatwierdzeniem wniosku o płatność – instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo;
- 2) po zatwierdzeniu wniosku o płatność – właściwa instytucja nakłada korektę finansową.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, jeżeli beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia. Przepisy art. 27 ust. 2–12 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku gdy nieprawidłowość indywidualna wynika bezpośrednio z działania lub zaniechania:

- 1) właściwej instytucji lub

2) organów państwa

– korygowanie wydatków następuje przez pomniejszenie wydatków ujętych w deklaracji wydatków oraz we wniosku o płatność i w rocznym zestawieniu wydatków, przekazywanych do Komisji Europejskiej, o kwotę odpowiadającą oszacowanej wartości korekty finansowej wynikającej z tej nieprawidłowości.

11. W przypadku uzasadnionego podejrzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 10 pkt 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wszczyna kontrolę, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 3 lit. b.

12. Zaistnienie okoliczności, o których mowa w ust. 10, stwierdza minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

Art. 27. 1. Po zakończeniu kontroli sporządza się informację pokontrolną, która po podpisaniu jest doręczana kontrolowanemu wnioskodawcy, beneficjentowi lub kontrolowanej instytucji, zwanym dalej „podmiotami kontrolowanymi”.

2. Podmiot kontrolowany ma prawo do zgłoszenia, na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej lub w postaci papierowej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu informacji pokontrolnej, podpisanych, umotywowanych zastrzeżeń do tej informacji.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony przez instytucję kontrolującą na czas oznaczony, na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń. Jeżeli do informacji pokontrolnej nie zgłoszono zastrzeżeń, ostatecznej informacji pokontrolnej nie sporządza się.

4. Instytucja kontrolująca ma prawo poprawienia w informacji pokontrolnej oraz w ostatecznej informacji pokontrolnej, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek podmiotu kontrolowanego, oczywistych omyłek. Informację o zakresie tych poprawek przekazuje się bez zbędnej zwłoki podmiotowi kontrolowanemu.

5. Zastrzeżenia do informacji pokontrolnej rozpatruje instytucja kontrolująca w terminie nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania tych zastrzeżeń. Podjęcie przez instytucję kontrolującą, w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń, czynności lub działań, o których mowa w ust. 7, przerywa bieg tego terminu.

6. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 5, mogą zostać w każdym czasie wycofane. Zastrzeżenia, które zostały wycofane, pozostawia się bez rozpatrzenia.

7. W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolująca ma prawo przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne lub żądać przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień.

8. Instytucja kontrolująca, po rozpatrzeniu zastrzeżeń, sporządza w terminie nie dłuższym niż 10 dni ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń są niezwłocznie doręczane podmiotowi kontrolowanemu.

9. Informację pokontrolną oraz ostateczną informację pokontrolną w razie potrzeby uzupełnia się o zalecenia pokontrolne.

10. Informacja pokontrolna oraz ostateczna informacja pokontrolna zawierają termin przekazania instytucji kontrolującej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. Termin wyznacza się, uwzględniając charakter tych zaleceń.

11. Do ostatecznej informacji pokontrolnej oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje prawo do złożenia zastrzeżeń.

12. Podmiot kontrolowany w terminie, o którym mowa w ust. 10, informuje instytucję kontrolującą o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Rozdział 8

Monitorowanie postępu finansowego i rzeczowego

Art. 28. 1. Monitorowanie i ocena postępu rzeczowego programu są prowadzone w szczególności w oparciu o dane pochodzące z systemu teleinformatycznego oraz w uzasadnionych przypadkach są uzupełniane przez wyniki badań statystycznych oraz wyniki analiz i ewaluacji programu. Monitorowanie postępu rzeczowego programu jest prowadzone równolegle z analizą postępu finansowego, na podstawie danych zebranych z poziomu projektów, obejmujących wartości osiągnięte sprawozdawane w szczególności we wnioskach o płatność oraz, w przypadku:

- 1) Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, również na podstawie danych uczestników projektów;
- 2) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, również wartości docelowe

wymienione w umowach o dofinansowanie projektu albo w decyzjach o dofinansowaniu projektu.

2. W celu zapewnienia spójności monitorowania postępu rzeczowego w krajowych i regionalnych programach minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego we współpracy z instytucjami zarządzającymi ustala listę oraz katalog definicji wskaźników kluczowych dla projektów realizowanych w ramach poszczególnych celów polityki oraz pomocy technicznej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego podaje do publicznej wiadomości na portalu listę oraz katalog definicji, o których mowa w ust. 2, oraz jej zmiany, a także termin, od którego lista lub jej zmiany są stosowane.

4. Instytucja zarządzająca może ustalić i monitorować dodatkowe wskaźniki dla danego programu. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego podaje do publicznej wiadomości na portalu dodatkowe wskaźniki dla danego programu oraz ich zmiany, a także termin, od którego dodatkowe wskaźniki lub ich zmiany są stosowane.

5. Dla wskaźników produktu określonych w programie instytucja zarządzająca ustala wartości pośrednie na rok 2024 oraz wartości docelowe na rok 2029. Dla wskaźników produktu określonych w szczegółowym opisie priorytetów programu instytucja zarządzająca ustala wyłącznie wartości docelowe na rok 2029.

6. Dla wskaźników rezultatu określonych w programie instytucja zarządzająca może ustalić wartości pośrednie na rok 2024 oraz ustala wartości docelowe na rok 2029. Dla wskaźników rezultatu określonych w szczegółowym opisie priorytetów programu instytucja zarządzająca ustala wyłącznie wartości docelowe na rok 2029.

7. Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej.

Art. 29. 1. Wniosek o płatność, w ramach którego beneficjent:

- 1) wnioskuję o przekazanie dofinansowania w formie zaliczki lub refundacji,
 - 2) wykazuje wydatki związane z realizacją projektu,
 - 3) przekazuje informację o postępie realizacji projektu
- oraz dokumenty niezbędne do rozliczenia projektu określone w umowie o dofinansowanie projektu lub w decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności

w zakresie monitoringu rzeczowo-finansowego, harmonogramów finansowych i trwałości projektu, są składane przez beneficjenta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. W przypadku gdy z powodów technicznych złożenie dokumentów, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą właściwej instytucji, składa je w sposób wskazany przez tę instytucję.

Rozdział 9

Pomoc publiczna

Art. 30. 1. W zakresie, w jakim w ramach programów jest udzielana pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub pomoc *de minimis*, zastosowanie mają szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci, a także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 468).

3. Podmiotami udzielającymi pomocy mogą być również inne podmioty określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 4.

4. Właściwy minister, a w zakresie regionalnych programów oraz w zakresie programu Interreg, w przypadku którego instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, a także podmioty udzielające tej pomocy, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania, w przypadku gdy przepisy odrębne nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy.

5. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 4, lub innymi przepisami

określa umowa o dofinansowanie projektu, decyzja o dofinansowaniu projektu lub akt będący podstawą jej udzielenia.

Rozdział 10

Instrumenty finansowe

Art. 31. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków programu na rzecz instrumentów finansowych na zasadach określonych w tytule V w rozdziale II w sekcji II rozporządzenia ogólnego oraz w ustawie.

Art. 32. 1. Środki finansowe, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu przypisane do dofinansowania, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez właściwą instytucję, a następnie są ponownie wykorzystywane:

- 1) w okresie kwalifikowalności – zgodnie z art. 62 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 2) w okresie co najmniej 8 lat po okresie kwalifikowalności – zgodnie z art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego – w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 3) w okresie następującym po okresie, o którym mowa w pkt 2 – w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – na realizację celów wynikających z programów rozwoju, o których mowa w tej ustawie, lub innych programów rządowych lub samorządowych.

2. Dysponentem środków finansowych, o których mowa w ust. 1, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu.

3. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, nie stanowią dochodu dysponenta ani podmiotów, którym mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1.

4. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, są wydatkowane i rozliczane przez podmioty, którym środki te mogą być przekazywane w celu ponownego

wykorzystania zgodnie z ust. 1, na warunkach określonych w porozumieniach lub umowach zawieranych przez dysponenta z tymi podmiotami.

5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wykorzystywane na działalność poręczeniową lub gwarancyjną, po okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zostają przekazane na pokrycie kosztów i wydatków, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291), z zastrzeżeniem art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

6. Porozumienia lub umowy, o których mowa w ust. 4, określają w szczególności:

- 1) cele, na jakie zostaną przeznaczone środki finansowe, o których mowa w ust. 1;
- 2) okres realizacji umowy lub porozumienia;
- 3) mechanizmy zapewniające efektywność wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1;
- 4) warunki wycofania środków finansowych, o których mowa w ust. 1;
- 5) koszty zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w ust. 1, i opłaty za zarządzanie tymi środkami finansowymi;
- 6) obowiązki sprawozdawcze wobec dysponenta w zakresie wskazanym w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

7. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1, dysponent otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego albo w innym banku wybranym na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych rachunek do obsługi tych środków.

8. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 7, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 7, zgodnie z umową zawartą między dysponentem a Bankiem Gospodarstwa Krajowego albo innym bankiem.

9. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 7, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 7, na wniosek dysponenta w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1.

Rozdział 11

Wsparcie warunkowe

Art. 33. 1. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków programu w formie wsparcia warunkowego na zasadach określonych w art. 57 rozporządzenia ogólnego.

2. Środki finansowe stanowiące wsparcie warunkowe, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu podlegają zwrotowi zgodnie z art. 57 ust. 2 rozporządzenia ogólnego na rachunek właściwej instytucji wraz z odsetkami i innymi przychodami oraz zyskami powstałymi na skutek obrotu tymi środkami w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

3. Dysponentem środków finansowych, o których mowa w ust. 2, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu.

4. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, są ponownie wykorzystywane zgodnie z art. 57 ust. 3 rozporządzenia ogólnego – w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przez:

- 1) dysponenta;
- 2) podmiot pełniący funkcję właściwej instytucji;
- 3) inny podmiot.

5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, nie stanowią dochodu podmiotów, o których mowa w ust. 4, którym mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 4.

6. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, w przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 3, są wydatkowane i rozliczane na warunkach określonych w porozumieniach lub umowach zawieranych przez dysponenta odpowiednio z podmiotem pełniącym funkcję właściwej instytucji lub z innym podmiotem, o którym mowa w ust. 4 pkt 3.

7. Porozumienia lub umowy, o których mowa w ust. 6, określają w szczególności:

- 1) cele, na jakie zostaną przeznaczone środki finansowe, o których mowa w ust. 2;
- 2) okres realizacji porozumienia lub umowy;
- 3) mechanizmy zapewniające efektywność wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2;
- 4) warunki wycofania środków finansowych, o których mowa w ust. 2;
- 5) koszty zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w ust. 2, i opłaty za zarządzanie tymi środkami finansowymi;
- 6) obowiązki sprawozdawcze wobec dysponenta w zakresie wskazanym w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

8. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2, w przypadkach określonych w ust. 4 pkt 1 i 3 dysponent otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego albo w innym banku wybranym na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych rachunek do obsługi tych środków.

9. W przypadkach określonych w ust. 4 pkt 1 i 3 dysponent przekazuje środki, o których mowa w ust. 1, na rachunek, o którym mowa w ust. 8, w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

10. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2, w przypadku określonym w ust. 4 pkt 2 środki te są przechowywane na oddzielnym rachunku podmiotu pełniącego funkcję właściwej instytucji albo wydzielane za pomocą kodów księgowych i są uruchamiane w celu ich ponownego wykorzystania w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

11. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 8, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 8, zgodnie z umową zawartą między dysponentem a Bankiem Gospodarstwa Krajowego albo innym bankiem.

12. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 8, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 8, na wniosek dysponenta w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 4.

Rozdział 12

Szczególne instrumenty realizacji programów

Art. 34. 1. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, zwane dalej „ZIT”, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.

2. ZIT są realizowane w miejskich obszarach funkcjonalnych wskazanych jako obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581 i 1535).

3. W celu realizacji ZIT zasięg terytorialny miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, może zostać zmieniony lub, w przypadku braku wskazania takiego obszaru w strategii rozwoju województwa, wyznaczony, po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w drodze uchwały zarządu województwa.

4. ZIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w regionalnych programach lub krajowych programach.

5. ZIT są zarządzane przez związek ZIT utworzony w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) albo w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2025 r. poz. 186), a w przypadku udziału w związku ZIT powiatu stosuje się również przepisy art. 5 ust. 2, art. 72a, art. 73 i art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907).

6. Warunkami realizacji ZIT są:

- 1) powołanie związku ZIT, o którym mowa w ust. 5;
- 2) opracowanie i uchwalenie przez podmioty, o których mowa w ust. 5, strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią ZIT”, z zastrzeżeniem ust. 9, oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem w terminie 60 dni od dnia otrzymania – w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach tego programu;

3) opracowanie i uchwalenie do dnia 31 grudnia 2025 r. strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w przypadku miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, miasta będącego siedzibą władz samorządowych województwa lub wojewody, a do czasu jej uchwalenia opracowanie i uchwalenie strategii ZIT.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opiniuje strategię ZIT dla miejskiego obszaru funkcjonalnego objętego wsparciem w krajowych programach pod względem jej zgodności z umową partnerstwa w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.

8. W przypadku gdy została przyjęta strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obejmująca miejski obszar funkcjonalny, o którym mowa w ust. 2, strategia ZIT jest spójna z tą strategią rozwoju.

9. Strategii ZIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, obowiązuje strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile zawiera elementy, o których mowa w ust. 15.

10. Dla strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, lista projektów, o której mowa w ust. 15 pkt 3, może być przyjęta odrębną uchwałą związku ZIT.

11. W przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, w zakresie jej elementów objętych wsparciem ZIT, przepisy ust. 6 pkt 2 oraz ust. 7 stosuje się odpowiednio.

12. Podmioty, o których mowa w ust. 5, biorą udział w wyborze do dofinansowania, o którym mowa w art. 29 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, projektów wynikających ze strategii ZIT lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, w szczególności przez umieszczenie w tych strategiach listy projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu.

13. Sposób wyboru do dofinansowania projektów, o których mowa w ust. 12, określa zgodnie z art. 44 właściwa instytucja zarządzająca.

14. Strategia ZIT oraz jej zmiany są przyjmowane przez związek ZIT w trybie właściwym dla wybranej formy współpracy, o której mowa w ust. 5.

15. Strategia ZIT określa w szczególności:

- 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu;
- 3) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
- 4) źródła jej finansowania;
- 5) warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT;
- 6) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

16. Do strategii ZIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

17. Lista projektów, o której mowa w ust. 15 pkt 3, może wynikać z zawartego na podstawie art. 14rb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju porozumienia terytorialnego.

Art. 35. 1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, zwany dalej „RLKS”, jest instrumentem rozwoju, o którym mowa w art. 28 i art. 31–34 rozporządzenia ogólnego oraz art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności, oraz art. 14 rozporządzenia EFS+.

2. Realizacja RLKS odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2025 r. poz. 182), a w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 36. 1. Inne instrumenty terytorialne, zwane dalej „IIT”, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28 i art. 29 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.

2. W ramach programu, IIT mogą być realizowane zgodnie z warunkami określonymi w umowie partnerstwa na obszarach wyznaczonych przez właściwą instytucję zarządzającą, a w przypadku działań z zakresu rewitalizacji – na obszarach wskazanych w gminnych programach rewitalizacji.

3. IIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w programie.

4. Warunkiem realizacji IIT jest opracowanie przez gminę lub powiat lub ich partnerstwo utworzone w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz w art. 5 ust. 2, art. 72a, art. 73 i art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią IIT”, oraz jej pozytywne zaopiniowanie w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez właściwą instytucję zarządzającą programem – w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach tego programu.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4, biorą udział w wyborze do dofinansowania projektów wynikających ze strategii IIT przez umieszczenie w strategii IIT listy projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu.

6. Sposób wyboru do dofinansowania projektów, o których mowa w ust. 5, określa zgodnie z art. 44 właściwa instytucja zarządzająca.

7. Strategia IIT oraz jej zmiany są przyjmowane przez radę gminy, radę powiatu albo w trybie właściwym dla utworzonej formy współpracy, o której mowa w ust. 4.

8. Strategia IIT określa w szczególności:

- 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;

- 3) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
- 4) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

9. Strategii IIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla obszaru, o którym mowa w ust. 2, opracowano i uchwalono w szczególności strategię rozwoju gminy, o której mowa w art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, lub strategię rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g tej ustawy, lub gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), o ile zawierają elementy, o których mowa w ust. 8.

10. Dla strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o których mowa w ust. 9, lista projektów, o której mowa w ust. 8 pkt 3, może być przyjęta odrębną uchwałą podmiotów, o których mowa w ust. 4.

11. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, w zakresie elementów objętych wsparciem IIT, przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio.

12. Do strategii IIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

13. Lista projektów, o której mowa w ust. 8 pkt 3, może wynikać z zawartego na podstawie art. 14rb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju porozumienia terytorialnego.

Art. 37. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 13

Projekty

Art. 38. Cele programu są osiąganane przez realizację projektów objętych dofinansowaniem.

Art. 39. 1. W celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem albo instytucję zarządzającą

regionalnym programem, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

2. Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.⁷⁾), inicjujący projekt partnerski, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Podmiot ten, dokonując wyboru, jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa oraz doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

3. Przepisów ust. 2 pkt 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyboru podmiotów realizujących zadania objęte projektem partnerskim na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych. Prawami szczególnymi lub wyłącznymi są prawa przyznane na podstawie przepisów prawa albo decyzji administracyjnej, polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, wywierające istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty.

4. Wybór partnerów jest dokonywany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

5. W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, za zgodą właściwej instytucji, może nastąpić zmiana partnera. Do zmiany partnera przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173 i 1235.

6. W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, w związku z wystąpieniem okoliczności, które nie mogły być znane wnioskodawcy ani właściwej instytucji na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, za zgodą właściwej instytucji, może nastąpić wybór partnera po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu lub po podjęciu decyzji o dofinansowaniu projektu. Do wyboru partnera przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Do wyboru partnerów z innych niż Rzeczpospolita Polska państw w ramach współpracy ponadnarodowej nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 1 i ust. 4.

8. Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem partnera wiodącego w tym projekcie.

9. Porozumienie oraz umowa o partnerstwie określają w szczególności:

- 1) przedmiot porozumienia albo umowy;
- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań;
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;
- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

10. Stroną porozumienia ani umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych.

11. Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego.

12. Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt partnerski.

13. Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów, o których mowa w ust. 1.

14. Zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów.

15. Przepisów ust. 1–8 nie stosuje się do projektu hybrydowego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, ani w przypadku, gdy przepisy odrębne przewidują inny sposób wyboru podmiotów wspólnie realizujących projekt.

Art. 40. 1. Projekt hybrydowy polega na wspólnej realizacji projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne, o którym mowa w art. 2 pkt 15 rozporządzenia ogólnego.

2. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się przepisy odrębne.

Art. 41. 1. W ramach programów mogą być realizowane projekty grantowe.

2. Projektem grantowym jest projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.

3. Grantobiorcą jest podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego albo partner projektu partnerskiego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego.

4. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych.

5. Grantem są środki finansowe programu, które beneficjent projektu grantowego przekazał grantobiorcy na realizację zadań, o których mowa w ust. 2.

6. Wartość grantu przekazanego grantobiorcy nie może przekroczyć równowartości w złotych 200 000 euro.

7. Umowa o powierzenie grantu zawierana między beneficjentem projektu grantowego a grantobiorcą określa w szczególności:

- 1) cel projektu grantowego i zadania grantobiorcy objęte grantem;
- 2) kwotę grantu i wkładu własnego grantobiorcy;

- 3) warunki przekazania i rozliczenia grantu, w tym warunki rozliczania wydatków przez grantobiorcę;
- 4) zobowiązanie do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu grantowego;
- 5) zobowiązanie do poddania się kontrolom lub audytom prowadzonym przez beneficjenta projektu grantowego lub uprawnione podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2.

8. Beneficjent projektu grantowego odpowiada w szczególności za:

- 1) realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;
- 2) przygotowanie i przekazanie właściwej instytucji propozycji kryteriów wyboru grantobiorców;
- 3) dokonywanie wyboru grantobiorców w oparciu o określone kryteria, z uwzględnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania podmiotów;
- 4) zawieranie z grantobiorcami umów o powierzenie grantu;
- 5) rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców;
- 6) monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców;
- 7) kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców;
- 8) odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z umową o powierzenie grantu.

9. W przypadku gdy projekt grantowy jest jednocześnie projektem partnerskim, beneficjent może powierzyć partnerom realizację części zadań związanych z wyborem grantobiorców.

10. Właściwa instytucja zatwierdza procedury dotyczące realizacji projektu grantowego opracowane przez beneficjenta projektu grantowego.

Rozdział 14

Wybór projektów

Art. 42. Objęty dofinansowaniem może być wyłącznie projekt wybrany do dofinansowania.

Art. 43. Wybrany do dofinansowania może zostać wyłącznie projekt spełniający kryteria wyboru projektów.

Art. 44. 1. Właściwa instytucja wybiera projekty do dofinansowania w sposób konkurencyjny lub niekonkurencyjny.

2. W sposób niekonkurencyjny mogą być wybrane projekty, których wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu oraz które:

- 1) polegają na realizacji zadań publicznych wynikających z przepisów odrębnych lub
- 2) mają strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT, IIT lub terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia FST, lub
- 3) będą realizowane w formie instrumentu finansowego, lub
- 4) dotyczą pomocy technicznej.

Art. 45. 1. Właściwa instytucja przeprowadza postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny.

2. Właściwa instytucja zapewnia równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równe traktowanie wnioskodawców.

Art. 46. Właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawców wyłącznie informacji i dokumentów niezbędnych do oceny projektu lub objęcia projektu dofinansowaniem.

Art. 47. 1. W toku postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, w toku procedury odwoławczej oraz przy udzielaniu dofinansowania właściwa instytucja:

- 1) nie może żądać zaświadczeń oraz dokumentów na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli są one znane instytucji z urzędu albo są możliwe do ustalenia na podstawie:
 - a) posiadanych przez nią ewidencji,
 - b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których właściwa instytucja ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w ustawie lub w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne

(Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 1006, 1019, 1158 i 1301),

- c) wymiany informacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - d) przedstawionych przez wnioskodawcę do wglądu dokumentów urzędowych;
- 2) może wymagać złożenia przez wnioskodawcę oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny projektu lub objęcia go dofinansowaniem.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia zawierają klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń”. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwej instytucji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 48. 1. Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 1535).

2. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez właściwe instytucje w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców nie podlegają, do czasu zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 49. 1. Instytucja zarządzająca, nie później niż 6 miesięcy od dnia zatwierdzenia programu przez Komisję Europejską, zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu harmonogram naborów, o którym mowa w art. 49 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

2. Harmonogram naborów dotyczy naborów, których ogłoszenie planowane jest w ciągu 12 miesięcy od dnia zamieszczenia harmonogramu, oraz może dotyczyć naborów, których ogłoszenie planowane jest po upływie 12 miesięcy od dnia zamieszczenia harmonogramu.

3. Instytucja zarządzająca w harmonogramie naborów wskazuje dodatkowo:

- 1) priorytet programu lub numer i nazwę działania, w ramach których planowany jest nabór;
- 2) typy projektów podlegających dofinansowaniu w naborze;
- 3) instytucję odpowiedzialną za ogłoszenie naboru;
- 4) sposób wyboru projektów do dofinansowania.

4. Instytucja zarządzająca aktualizuje harmonogram naborów nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Instytucja zarządzająca zamieszcza niezwłocznie na swojej stronie internetowej oraz na portalu zaktualizowany harmonogram naborów.

Art. 50. 1. W celu wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja przeprowadza nabór wniosków o dofinansowanie projektu, zwany dalej „naborem”.

2. Warunkiem przeprowadzenia naboru przez właściwą instytucję jest:

- 1) przyjęcie regulaminu wyboru projektów oraz
- 2) udostępnienie regulaminu wyboru projektów potencjalnym wnioskodawcom.

3. Udostępnienie regulaminu wyboru projektów, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, w przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów następuje w formie ogłoszenia o naborze upublicznianego na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu.

4. Ogłoszenie o naborze zawiera nazwę właściwej instytucji, wskazanie przedmiotu naboru, informację o potencjalnych wnioskodawcach, termin składania wniosków o dofinansowanie projektu, regulamin wyboru projektów oraz dane do kontaktu.

Art. 51. 1. Regulamin wyboru projektów określa w szczególności:

- 1) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów;
- 2) maksymalny, dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną, dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 3) kryteria wyboru projektów;
- 4) wskazanie sposobu wyboru projektów do dofinansowania oraz jego opis;
- 5) właściwy system teleinformatyczny, w którym można złożyć wniosek o dofinansowanie projektu, oraz sposób dostępu do formularza wniosku o dofinansowanie projektu;
- 6) termin składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 7) załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu, o ile wymagane jest ich złożenie, oraz sposób, formę i termin ich przedłożenia;
- 8) zakres, w jakim możliwe jest uzupełnianie lub poprawianie wniosków o dofinansowanie projektu;
- 9) sposób komunikacji między wnioskodawcą a właściwą instytucją;
- 10) czynności, które powinny zostać dokonane przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu lub podjęciem decyzji o dofinansowaniu projektu, oraz termin ich dokonania.

2. W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów regulamin wyboru projektów określa dodatkowo:

- 1) typy projektów podlegających dofinansowaniu;
- 2) opis procedury oceny projektów, w tym wskazanie, czy ocena jest podzielona na etapy;
- 3) wzór umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 4) informację o przysługujących wnioskodawcy środkach odwoławczych oraz instytucjach właściwych do ich rozpatrzenia.

3. Właściwa instytucja może zmieniać regulamin wyboru projektów, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Właściwa instytucja nie może zmieniać regulaminu wyboru projektów w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.

5. Właściwa instytucja może zmieniać regulamin wyboru projektów w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie złożono jeszcze

wniosku o dofinansowanie projektu. Zmiana ta skutkuje odpowiednim wydłużeniem terminu składania wniosków o dofinansowanie projektu.

6. Przepisów ust. 4 i 5 nie stosuje się, jeżeli konieczność dokonania zmian wynika z przepisów odrębnych.

7. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja nie może zmieniać regulaminu wyboru projektów.

8. Właściwa instytucja udostępnia zmiany regulaminu wyboru projektów wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, w taki sam sposób jak regulamin wyboru projektów.

Art. 52. 1. Wnioski o dofinansowanie projektu składane są za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Nabór rozpoczyna się w dniu udostępnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający składanie wniosków o dofinansowanie projektu.

3. W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów nabór trwa co najmniej 10 dni i kończy się nie wcześniej niż po 40 dniach od dnia upublicznienia ogłoszenia o naborze.

Art. 53. 1. W celu dokonania oceny projektów właściwa instytucja powołuje komisję oceny projektów oraz określa regulamin jej pracy.

2. W skład komisji oceny projektów wchodzi pracownicy właściwej instytucji posiadający wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem, w ramach której jest dokonywany wybór projektów.

3. W skład komisji oceny projektów mogą wchodzić eksperci, o których mowa w art. 80.

4. Przewodniczącym komisji oceny projektów jest pracownik właściwej instytucji.

5. Właściwa instytucja sprawuje nadzór nad komisją oceny projektów w zakresie zgodności postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania z przepisami prawa, regulaminem wyboru projektów oraz regulaminem pracy komisji oceny projektów.

Art. 54. 1. Komisja oceny projektów ocenia projekty w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów.

2. Ocena projektów może być podzielona na etapy.

3. Niezakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu może wynikać wyłącznie z zatwierdzenia wyniku oceny stanowiącego negatywną ocenę projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5.

4. W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów po każdym etapie oceny właściwa instytucja niezwłocznie zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu.

Art. 55. 1. Na wezwanie właściwej instytucji wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie projektu w zakresie określonym w wezwaniu, zgodnie z regulaminem wyboru projektów. Właściwa instytucja w trakcie uzupełniania lub poprawiania wniosku o dofinansowanie projektu zapewnia równe traktowanie wnioskodawców.

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, przekazywane jest drogą elektroniczną. Termin określony w wezwaniu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wezwania.

3. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej właściwa instytucja może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę.

Art. 56. 1. Komisja oceny projektów przedstawia właściwej instytucji wyniki oceny projektów.

2. Właściwa instytucja zatwierdza wyniki oceny projektów.

3. Zatwierdzenie wyniku oceny niestanowiącego oceny negatywnej, o której mowa w ust. 5 i 6, oznacza wybór projektu do dofinansowania albo zakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu oceny.

4. Właściwa instytucja przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy w formie pisemnej lub w formie elektronicznej informację o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w ust. 5 i 6. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Negatywną oceną jest każda ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, na skutek której projekt nie może być zakwalifikowany do kolejnego etapu oceny lub wybrany do dofinansowania.

6. Negatywna ocena, o której mowa w ust. 5, obejmuje także przypadek, w którym projekt nie może być wybrany do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w danym naborze.

7. W przypadku negatywnej oceny, o której mowa w ust. 5 i 6, informacja, o której mowa w ust. 4, zawiera uzasadnienie wyniku oceny, a w przypadku projektów wybieranych w sposób konkurencyjny także pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie, o których mowa w art. 64, określające:

- 1) termin do wniesienia protestu;
- 2) instytucję, do której należy wnieść protest;
- 3) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 64 ust. 2;
- 4) formę wniesienia protestu z uwzględnieniem art. 72 ust. 2.

Art. 57. 1. Właściwa instytucja dla każdego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o projektach wybranych do dofinansowania oraz o projektach, które otrzymały ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania w informacji podaje się również wysokość przyznanej kwoty dofinansowania wynikającą z wyboru projektu do dofinansowania.

2. Zakończenie naboru oraz opublikowanie informacji, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do wszystkich projektów objętych danym postępowaniem w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, oznacza zakończenie tego postępowania.

3. W przypadku zmian w zakresie informacji, o której mowa w ust. 1, właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości zaktualizowaną informację na swojej stronie internetowej oraz na portalu.

4. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o składzie komisji oceny projektów, ze wskazaniem osób, które uczestniczyły w ocenie projektów w charakterze ekspertów, o których mowa w art. 80.

5. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja może zgodnie z regulaminem wyboru projektów wybrać do dofinansowania projekty, które zostały negatywnie ocenione z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w tym postępowaniu, pod warunkiem dostępności kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu, jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów.

Art. 58. 1. Właściwa instytucja unieważnia postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, jeżeli:

- 1) w terminie składania wniosków o dofinansowanie projektu nie złożono wniosku lub
- 2) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
- 3) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

2. Właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu, o którym mowa w art. 63.

Art. 59. Do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 i art. 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 60. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg oraz do wyboru podmiotów wdrażających instrument finansowy w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 15

Umowa o dofinansowanie projektu i decyzja o dofinansowaniu projektu

Art. 61. 1. W celu objęcia projektu dofinansowaniem właściwa instytucja, po wybraniu go do dofinansowania, zawiera z jego wnioskodawcą umowę o dofinansowanie projektu albo podejmuje decyzję o dofinansowaniu projektu.

2. W przypadku projektu partnerskiego umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana z partnerem wiodącym, o którym mowa w art. 39 ust. 9 pkt 4, będącym beneficjentem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację projektu.

3. Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta, a decyzja o dofinansowaniu projektu nie może być podjęta, w przypadku gdy:

- 1) wnioskodawca nie dokonał czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10;
- 2) wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) wnioskodawca zrezygnował z dofinansowania;
- 4) doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów.

4. W uzasadnionych przypadkach właściwa instytucja może odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo odmówić podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, jeżeli zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w następstwie zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności gdy w stosunku do wnioskodawcy będącego osobą fizyczną lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu.

5. Przez podmioty powiązane należy rozumieć podmioty, między którymi występują powiązania, o których mowa w art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia

Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.⁸⁾), niezależnie od tego, czy na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu ma być udzielona pomoc publiczna.

6. W razie powzięcia informacji o okolicznościach wskazujących na możliwość popełnienia przez wnioskodawcę będącego osobą fizyczną lub członka organów wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną przestępstwa, o którym mowa w ust. 4, właściwa instytucja niezwłocznie informuje właściwy organ ścigania.

7. Właściwa instytucja informuje wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu w przypadku:

- 1) niedokonania czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10;
- 2) wykluczenia go z możliwości otrzymania dofinansowania;
- 3) unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów;
- 4) wystąpienia sytuacji, o której mowa w ust. 4.

8. Jeżeli właściwa instytucja po wybraniu projektu do dofinansowania, a przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu albo podjęciem decyzji o dofinansowaniu projektu poweźmie wiedzę o okolicznościach mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu, ponownie kieruje projekt do oceny w stosownym zakresie, o czym informuje wnioskodawcę. Przepisy rozdziału 14 i rozdziału 16 stosuje się odpowiednio.

Art. 62. Projekt objęty dofinansowaniem może być zmieniony za zgodą właściwej instytucji, jeżeli:

- 1) zmiany nie wpłynęłyby na wynik oceny projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną projektu, albo
- 2) zmiany wynikają z wystąpienia okoliczności niezależnych od beneficjenta, których nie mógł przewidzieć, działając z należytą starannością, oraz zmieniony

⁸⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28, Dz. Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10, Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 236 z 14.09.2017, str. 28, Dz. Urz. UE L 215 z 07.07.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 89 z 16.03.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 270 z 29.07.2021, str. 39.

projekt w wystarczającym stopniu będzie przyczyniał się do realizacji celów programu.

Rozdział 16

Procedura odwoławcza

Art. 63. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6, wybieranego w sposób konkurencyjny, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego przez niego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów.

Art. 64. 1. Wnioskodawca może wnieść protest w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 56 ust. 4.

2. Protest zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
- 2) oznaczenie wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o dofinansowanie projektu;
- 4) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

3. W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2, właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Po bezskutecznym upływie terminu właściwa instytucja przekazuje wnioskodawcy informację o pozostawieniu jego protestu bez rozpatrzenia, pouczając go o możliwości wniesienia w tym zakresie skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

4. W przypadku stwierdzenia oczywistej omyłki we wniesionym proteście właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę.

5. Uzupełnienie protestu, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 6.

6. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, powoduje zawieszenie biegu terminu, o którym mowa odpowiednio w art. 67 ust. 2 albo art. 68, do czasu uzupełnienia protestu.

7. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia protestu nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 7.

Art. 65. 1. Wnioskodawca może wycofać protest do czasu zakończenia jego rozpatrywania przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 66.

2. Wycofanie protestu następuje przez złożenie właściwej instytucji, o której mowa odpowiednio w art. 44 ust. 1 albo w art. 66, oświadczenia o wycofaniu protestu.

3. W przypadku wycofania protestu przez wnioskodawcę właściwa instytucja pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę. W przypadku gdy oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, zostało złożone do instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1, instytucja ta przekazuje oświadczenie o wycofaniu protestu do właściwej instytucji, o której mowa w art. 66, jeżeli skierowała protest do tej instytucji.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 zdanie drugie, właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę.

5. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie jest niedopuszczalne.

6. W przypadku wycofania protestu wnioskodawca nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.

Art. 66. Protest jest rozpatrywany przez instytucję:

- 1) zarządzającą albo
- 2) pośredniczącą – jeżeli została ustanowiona dla danego programu i instytucja zarządzająca powierzyła jej zadania w tym zakresie na podstawie porozumienia albo umowy, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Art. 67. 1. Protest jest wnoszony za pośrednictwem instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1.

2. Instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5, i:

- 1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje zakwalifikowaniem projektu do kolejnego etapu oceny albo wybraniem projektu do dofinansowania, i aktualizacji informacji, o której mowa w art. 57 ust. 1, albo
- 2) kieruje protest wraz z otrzymaną od wnioskodawcy dokumentacją do właściwej instytucji, o której mowa w art. 66, uzasadniając brak podstaw zmiany wyniku oceny, oraz informuje wnioskodawcę o przekazaniu protestu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 oraz art. 65 ust. 3 zdanie drugie nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1. W takim przypadku protest jest wnoszony bezpośrednio do tej instytucji.

Art. 68. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, rozpatruje protest, weryfikując prawidłowość oceny projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym właściwa instytucja informuje wnioskodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 45 dni od dnia jego otrzymania.

Art. 69. 1. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, informuje wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
- 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

2. Uwzględnienie protestu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 66, polega na:

- 1) zakwalifikowaniu projektu do kolejnego etapu oceny albo wybraniu projektu do dofinansowania i aktualizacji informacji, o której mowa w art. 57 ust. 1, albo

- 2) przekazaniu sprawy instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1, w celu przeprowadzenia ponownej oceny projektu, jeżeli instytucja rozpatrująca protest stwierdzi, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny.

3. Ponowna ocena projektu polega na powtórnej weryfikacji projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5.

4. Instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1:

- 1) w przypadku pozytywnej ponownej oceny projektu – informuje wnioskodawcę odpowiednio o zakwalifikowaniu jego projektu do kolejnego etapu oceny albo o wybraniu jego projektu do dofinansowania;
- 2) w przypadku negatywnej ponownej oceny projektu – informuje o tym wnioskodawcę, pouczając go o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

5. Przepisów ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 i 4 nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1.

Art. 70. 1. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 7, został wniesiony:

- 1) po terminie;
- 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) bez spełnienia wymogów określonych w art. 64 ust. 2 pkt 4;
- 4) przez podmiot niespełniający wymogów, o których mowa w art. 63.

2. O pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, za pośrednictwem której wniesiono protest, albo właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, informuje wnioskodawcę, pouczając go o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

Art. 71. W rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji, o której mowa w art. 67 ust. 2, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 69 ust. 3, nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu, którego protest dotyczy, lub w jego ocenę.

Art. 72. 1. Do procedury odwoławczej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24

oraz przepisów dotyczących doręczeń i sposobu obliczania terminów, które stosuje się odpowiednio.

2. Protest, oświadczenie, o którym mowa w art. 65 ust. 2, oraz informacje przekazywane wnioskodawcy w trakcie procedury odwoławczej przez właściwą instytucję, a w szczególności informacja, o której mowa w art. 65 ust. 3 i 4, w art. 69 ust. 1 i 4, w art. 70 ust. 2 i w art. 77 ust. 2 pkt 1, wymagają odpowiednio podpisu własnoręcznego albo opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Art. 73. 1. W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia na podstawie art. 64 ust. 3, art. 70 ust. 1 lub art. 77 ust. 2 pkt 1 wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 i 1685 oraz z 2025 r. poz. 769 i 1427).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 64 ust. 3, art. 69 ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 ust. 2 albo art. 77 ust. 2 pkt 1, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Skarga podlega wpisowi stałemu.

3. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wniosek o dofinansowanie projektu,
- 2) informację o wynikach oceny projektu, o której mowa w art. 56 ust. 4,
- 3) wniesiony protest,
- 4) informację, o której mowa w art. 69 ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 albo art. 77 ust. 2 pkt 1

– wraz z ewentualnymi załącznikami.

4. Kompletna dokumentacja jest wnoszona przez wnioskodawcę w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii.

5. Sąd rozpoznaje skargę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

6. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
- 2) bez kompletnej dokumentacji,

3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2

– powoduje odrzucenie skargi, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem odrzucenia skargi. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 5.

8. W wyniku rozpoznania skargi sąd może:

1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:

a) ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę właściwej instytucji w celu ponownego rozpatrzenia podjętego przez nią rozstrzygnięcia w przedmiocie nieuwzględnienia protestu, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2, albo w przedmiocie negatywnej ponownej oceny, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 2,

b) pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia właściwej instytucji, która pozostawiła protest bez rozpatrzenia;

2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;

3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.

Art. 74. 1. Skargę kasacyjną może wnieść bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego:

1) wnioskodawca,

2) właściwa instytucja, o której mowa w art. 66,

3) właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1 – w przypadku pozostawienia protestu bez rozpatrzenia albo dokonania negatywnej ponownej oceny projektu przez tę instytucję

– w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego, przy czym przepisy art. 73 ust. 3, 4, 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

Art. 75. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie albo brak pouczenia,

o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 ust. 2 albo art. 77 ust. 2 pkt 1.

Art. 76. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r.

– Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi dotyczące aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, art. 146, art. 150 i art. 152 tej ustawy.

Art. 77. 1. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu, z wyłączeniem uwzględnienia skargi, o którym mowa w art. 73 ust. 8 pkt 1, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

2. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu, jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów:

- 1) właściwa instytucja, do której wpłynął protest, pozostawia go bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73;
- 2) sąd, uwzględniając skargę, wyłącznie stwierdza, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, nie przekazując sprawy do ponownego rozpatrzenia.

3. Przez wyczerpanie kwoty, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć sytuację, w której środki przeznaczone na cel, o którym mowa w ust. 2, zostały rozdysponowane na projekty objęte dofinansowaniem w rozumieniu art. 61 ust. 1 oraz wybrane do dofinansowania w rozumieniu art. 43 w związku z art. 56 ust. 3, z zastrzeżeniem art. 61 ust. 3 i 4.

4. Właściwa instytucja niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o wyczerpaniu kwoty, o której mowa w ust. 2.

Art. 78. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 63–77, nie wstrzymuje zawierania umów o dofinansowanie z wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania.

Art. 79. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 17

Eksperci

Art. 80. 1. Właściwa instytucja może wyznaczyć eksperta do udziału w wykonywaniu jej zadań:

- 1) związanych z wyborem projektów do dofinansowania;
- 2) wynikających z umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 3) związanych z procedurą odwoławczą.

2. Właściwa instytucja określa rolę eksperta wyznaczonego do udziału w wykonywaniu jej zadań, o których mowa w ust. 1.

3. Właściwa instytucja może wyznaczyć wyłącznie eksperta wpisanego do wykazu ekspertów.

Art. 81. 1. Właściwa instytucja może prowadzić wykaz ekspertów, który jest zamieszczany na jej stronie internetowej oraz na portalu.

2. Wykaz ekspertów zawiera:

- 1) imię i nazwisko eksperta;
- 2) adres poczty elektronicznej eksperta;
- 3) wskazanie dziedziny, w której ekspert ma wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia.

3. Do wykazu wpisany zostaje ekspert, który:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wymaganą wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia w określonej dziedzinie.

4. Ekspert składa właściwej instytucji oświadczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w ust. 3 pkt 1–3 oraz w zakresie prawdziwości i zgodności z prawdą dokumentów składanych w odniesieniu do wymogów określonych w ust. 3 pkt 4. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o czym należy pouczyć eksperta przed złożeniem oświadczenia.

5. Właściwa instytucja niezwłocznie informuje eksperta o wpisie do wykazu ekspertów.

Art. 82. 1. Ekspert niezwłocznie informuje właściwą instytucję o okolicznościach, które powodują zaprzestanie spełniania wymogów, o których mowa w art. 81 ust. 3.

2. Właściwa instytucja niezwłocznie wykreśla eksperta z wykazu ekspertów, o którym mowa w art. 81 ust. 1, w przypadku:

- 1) zaprzestania spełniania wymogów, o których mowa w art. 81 ust. 3;
- 2) złożenia przez eksperta wniosku na piśmie lub drogą elektroniczną.

3. Właściwa instytucja niezwłocznie informuje eksperta o wykreśleniu z wykazu ekspertów.

Art. 83. 1. Udział eksperta w wykonywaniu zadań właściwej instytucji odbywa się na podstawie umowy zawartej z nim przez właściwą instytucję.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności zakres obowiązków eksperta, w tym obowiązek informowania właściwej instytucji o znanych mu okolicznościach, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Niewłaściwa realizacja umowy przez eksperta lub rozwiązanie jej z przyczyn leżących po jego stronie może stanowić przesłankę wykreślenia eksperta z wykazu ekspertów w zakresie określonym przez właściwą instytucję. W przypadku wykreślenia eksperta z wykazu stosuje się art. 82 ust. 3.

Art. 84. (uchylony)

Art. 85. 1. Do eksperta stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Ekspert składa właściwej instytucji oświadczenie, że nie zachodzi żadna z ustalonych na podstawie ust. 1 okoliczności powodujących wyłączenie go z możliwości wykonywania zadań, o których mowa w art. 80 ust. 1. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o czym należy pouczyć składającego przed złożeniem oświadczenia.

3. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności innych niż ustalone na podstawie ust. 1, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności eksperta, właściwa instytucja wyłącza eksperta z udziału w wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 80 ust. 1, albo ujawnia te okoliczności.

Art. 86. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 18

Przetwarzanie danych osobowych i dostęp do rejestrów

Art. 87. 1. W celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego, na zasadach określonych w ustawie, rozporządzeniu ogólnym, rozporządzeniu EFS+ oraz rozporządzeniu FST, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg, beneficjenci i wnioskodawcy przetwarzają dane osobowe pozyskiwane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, z systemu teleinformatycznego, lub z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 92 ust. 2.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) dane identyfikujące osoby fizyczne, takie jak imię i nazwisko, adres, adres poczty elektronicznej, firma i adres, login, numer telefonu, numer faksu, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) lub inne identyfikatory funkcjonujące w danym państwie, forma prawna prowadzonej działalności, forma własności mienia tej osoby, płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe;
- 2) dane związane z zakresem uczestnictwa osób fizycznych w projekcie, niewymienione w pkt 1, takie jak wymiar czasu pracy, stanowisko, kwota wynagrodzenia, obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), status mieszkaniowy, data rozpoczęcia udziału w projekcie lub wsparciu, data zakończenia udziału w projekcie lub wsparciu, status na rynku pracy, data założenia działalności gospodarczej, kwota przyznanych środków na założenie działalności gospodarczej, kod w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) założonej działalności gospodarczej, forma i okres zaangażowania w projekcie, planowana data zakończenia edukacji w placówce edukacyjnej, w której skorzystano ze wsparcia;

- 3) dane osób fizycznych niewymienione w pkt 1, które widnieją na dokumentach potwierdzających kwalifikowalność wydatków, w tym kwota wynagrodzenia, numer rachunku bankowego, numer działki, gmina, obręb, numer księgi wieczystej, numer przyłącza gazowego, numer uprawnień budowlanych, oraz dane dotyczące szczególnych potrzeb osób, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411).

3. W przypadku osób otrzymujących wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i osób ubiegających się o wsparcie w ramach projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus podmioty wymienione w ust. 1 mogą również przetwarzać dane dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego lub zdrowia, o których mowa w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.⁹⁾), oraz dane dotyczące terminu zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności przez osoby skazane, o których mowa w art. 10 tego rozporządzenia, odnoszące się do tych osób, w celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych są obowiązane do zachowania tych danych w poufności.

Art. 88. Podmioty, o których mowa w art. 87 ust. 1, są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w art. 87 ust. 3.

Art. 89. 1. Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów, o których mowa w art. 87 ust. 1, przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego wykonującemu zadania państwa członkowskiego, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym, instytucji pośredniczącej Interreg, wspólnemu sekretariatowi, koordynatorowi programów Interreg, kontrolerowi krajowemu, instytucji audytowej, a także

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

podmiotom, którym wymienione podmioty powierzają realizację zadań na podstawie odrębnej umowy, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań wynikających z przepisów ustawy.

2. Dane dotyczące osób otrzymujących wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus mogą zostać udostępnione, w zakresie niezbędnym, Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1, na zasadach i w celach określonych w art. 50 ust. 3a i 3c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.¹⁰⁾).

Art. 90. 1. Administratorzy, o których mowa w art. 87 ust. 1, mogą gromadzić i przetwarzać dane osobowe w systemach teleinformatycznych.

2. Podmioty, o których mowa w art. 89, udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań, w szczególności przy pomocy systemów teleinformatycznych.

Art. 91. Dane osobowe są przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów określonych w art. 87 ust. 1.

Art. 92. 1. W zakresie niezbędnym do realizacji celów, o których mowa w art. 87 ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg oraz instytucja audytowa mają dostęp do informacji, w tym danych osobowych, zawartych w rejestrach, w tym rejestrach publicznych.

2. Rejestry, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) Krajowy Rejestr Sądowy;
- 2) Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej;
- 3) Krajowy Rejestr Zadłużonych;
- 4) Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych;
- 5) centralny rejestr danych podatkowych;

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160, 1216, 1409, 1413 i 1423.

- 6) rejestr podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich;
- 7) system udostępniania danych o pomocy publicznej;
- 8) system harmonogramowania, rejestracji i monitorowania pomocy publicznej;
- 9) Biuletyn Zamówień Publicznych;
- 10) centralny rejestr ubezpieczonych;
- 11) centralny rejestr płatników składek;
- 12) krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju;
- 13) system informatyczny prokuratury.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do nieodpłatnego dostępu do informacji zawartych w rejestrach, o których mowa w ust. 2.

4. Podmioty, o których mowa w ust. 1, zawierają porozumienia z gestorami rejestrów, o których mowa w ust. 2, w których określa się warunki przekazywania, udostępniania lub wymiany informacji, w drodze teletransmisji lub przez usługę sieciową, chyba że porozumienie takie nie jest wymagane.

5. Porozumienie, o którym mowa w ust. 4, określa w szczególności:

- 1) zakres i sposób przekazywania lub udostępniania informacji, w tym danych osobowych zawartych w rejestrze;
- 2) podmioty, które będą mieć dostęp do informacji i będą przetwarzać dane osobowe przekazane lub udostępnione z rejestru;
- 3) sposób wykorzystania informacji przekazanych lub udostępnionych z rejestru przez podmioty, o których mowa w pkt 2;
- 4) wymagania w zakresie sposobu zabezpieczenia informacji przez podmioty, o których mowa w pkt 2;
- 5) warunki kontroli sposobu korzystania z informacji przez podmioty, o których mowa w pkt 2.

6. Informacje zawarte w rejestrach, o których mowa w ust. 2, do których dostęp mają podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować tajemnice prawnie chronione. W takim przypadku dostęp może być ograniczony do informacji wytworzonych na podstawie informacji zawartych w tych rejestrach w zakresie nienaruszającym tajemnicy uregulowanej w przepisach odrębnych.

7. Udostępnienie danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, podmiotom, o których mowa w ust. 1, oraz ich przetwarzanie przez te podmioty nie stanowi naruszenia przepisów o tajemnicy skarbowej, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 93. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może na podstawie porozumienia udzielać dostępu do informacji i danych pochodzących z rejestrów, o których mowa w art. 92 ust. 2, również podmiotom innym niż wskazane w art. 92 ust. 1, w celu weryfikacji przez te podmioty statusu przedsiębiorstwa, w tym jego wielkości, na potrzeby udzielania pomocy publicznej, pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie niezbędnym do dokonania tej weryfikacji.

2. Warunkiem uzyskania dostępu przez podmioty, o których mowa w ust. 1, jest uprzednie zawarcie przez te podmioty porozumień z gestorami rejestrów, o których mowa w art. 92 ust. 2. Przepisy art. 92 ust. 4–7 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 19

Zmiany w przepisach

Art. 94–130. (pominięte)¹²⁾

Rozdział 19a

Przepis epizodyczny

Art. 130a. W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu, w sposób niekonkurencyjny, o którym mowa w art. 44 ust. 1, mogą być wybierane projekty służące usuwaniu skutków powodzi z września 2024 r. W takim przypadku przepisu art. 44 ust. 2 nie stosuje się.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 497, 621, 622, 769, 820, 1203, 1235, 1414 i 1417.

¹²⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 Dz. U. poz. 1733.

Rozdział 20

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Art. 131. Właściwa instytucja, która prowadzi wykaz kandydatów na ekspertów w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy może wpisać kandydata na eksperta wpisanego do tego wykazu w dniu wejścia w życie ustawy do wykazu ekspertów prowadzonego na podstawie art. 81 ust. 1. Przepisu art. 81 ust. 4 nie stosuje się. Przepis art. 81 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 132. Przepisów art. 10g ust. 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 94 nie stosuje się do projektów strategii rozwoju ponadlokalnego, których opracowywanie rozpoczęto przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 133. Do wniosków o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy zmienianej w art. 101, złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz do wpisów do tego rejestru dokonanych na podstawie tych wniosków stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 134. Czynności i działania odnoszące się do perspektywy finansowej 2021–2027 przeprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej pełniącego funkcję instytucji audytowej w rozumieniu art. 13 zachowują ważność.

Art. 135. 1. Projekt Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie ustawy staje się Programem dotyczącym zwalczania deprywacji materialnej w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

2. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję Europejską przed dniem wejścia w życie ustawy projektu Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej program ten staje się Programem dotyczącym zwalczania deprywacji materialnej w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

Art. 136. 1. Do wniosków o udzielenie pożyczek, o których mowa w art. 61e pkt 1–2 ustawy zmienianej w art. 106, złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy

stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że przepisy art. 61h ust. 2c i 5, art. 61i ust. 7, art. 61n ust. 3 i art. 61o ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 106 stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do umów o pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 61h ust. 1 ustawy zmienianej w art. 106, i umów o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 61i ust. 1 ustawy zmienianej w art. 106, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy art. 61h ust. 2c i 5, art. 61i ust. 7, art. 61n ust. 3 i art. 61o ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 106, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Umowy takie nie wymagają zmian.

Art. 137. 1. Projekt planu rozwojowego przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 141a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu dotychczasowym, staje się planem rozwojowym w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

2. Inwestycje w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana ze środków wsparcia bezzwrotnego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.¹³⁾), w zakresie objętym finansowaniem z tego wsparcia, mogą być finansowane także przed dniem wydania przez Radę decyzji, o której mowa w art. 20 ust. 1 tego rozporządzenia, na zasadach określonych w ustawie zmienianej w art. 108, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ze środków, o których mowa w art. 16a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 126.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat zawierający wykaz inwestycji finansowanych w sposób, o którym mowa w ust. 2.

Art. 138. 1. Przedsięwzięcia stanowiące element inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy zmienianej w art. 108, wybrane do objęcia wsparciem przed

¹³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197.

dniem wejścia w życie ustawy stają się przedsięwzięciami wybranymi do objęcia wsparciem w rozumieniu przepisów ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Umowy i porozumienia o objęcie przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1, wsparciem ze środków planu rozwojowego zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy podlegają dostosowaniu do wymagań określonych w art. 141zh ustawy zmienianej w art. 108 w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 139. 1. Do udzielania pomocy w ramach projektów dotyczących wniosków o przyznanie premii technologicznej złożonych do Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie konkursu przed dniem wejścia w życie art. 111, realizowanych na obszarach, w których intensywność pomocy zgodna z mapą pomocy regionalnej na lata 2022–2027 będzie wyższa od intensywności wynikającej z mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021, stosuje się intensywność pomocy właściwą dla mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021.

2. Do udzielania pomocy w ramach projektów dotyczących wniosków o przyznanie premii technologicznej złożonych do Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie konkursu przed dniem wejścia w życie art. 111, realizowanych na obszarach, w których intensywność pomocy zgodna z mapą pomocy regionalnej na lata 2022–2027 będzie niższa od intensywności wynikającej z mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021, stosuje się intensywność pomocy właściwą dla mapy pomocy regionalnej na lata 2022–2027.

Art. 140. 1. Do postępowań o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 113, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do terminów przedawnienia zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 113, wynikających z decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu takich środków, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 141. Do umów o dofinansowanie zawartych na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz decyzji o dofinansowaniu wydanych na podstawie tej ustawy stosuje się przepisy art. 189 ust. 3f ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 142. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 113 pkt 19.

Art. 143. Przepisy art. 2 ust. 1 pkt 14a, pkt 21 lit. a, d i f oraz pkt 27a, art. 69 ust. 2, art. 72 pkt 3 oraz art. 73 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 125, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się także do umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi i umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 144. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy strony umowy, o której mowa w art. 21a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 126, działając w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, dostosują

postanowienia tej umowy w zakresie wynikającym z art. 16a ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 126.

Art. 145. 1. Pierwszy plan finansowy Funduszu Rozwoju Regionalnego, o którym mowa w art. 24g ustawy zmienianej w art. 108, sporządza jego dysponent na okres od dnia utworzenia Funduszu Rozwoju Regionalnego do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, jest sporządzany w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 146. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹⁴⁾, z wyjątkiem:

- 1) art. 125 pkt 11 lit. b i pkt 13, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 2) art. 129, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r.;
- 3) art. 111, art. 139 i art. 144, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 4) art. 84, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;
- 5) art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5 oraz art. 140, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 6) art. 125 pkt 12, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 7) art. 125 pkt 10, 17, 18 i 20, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 8) art. 113 pkt 19 i art. 142 ust. 4, które wchodzi w życie po upływie 36 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁴⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 20 maja 2022 r.